

Od znotraj mi vedno zavre nov žarek sveže krvi in mi prepodi pajčino. Pajčina je to in nič drugega. Ali mislite, da se mora tako zgoditi tudi meni, ker se je temu in temu in temu? Ah, pojdite! Ščiti me, kaj vem kaj...»

Gospod se je nasmehnil zvedavo. Očali so mu blisnile preko oči, z rjavima koncema prstov je dehtivo vzел smodko iz ust in si jo položil na klop.

»Kaj ste rekli tu: Ščiti me, kaj vem kaj...? To diši nekako po...»

»Naj diši, kakor Vam drago. Z Vami itak ne morem razpravljati o teh stvareh. Vi sedite na suhem, nevarnost poznate tako malo kakor mene. Ali ste si v svoji obilni brezskrbnosti že kdaj, pa že kdaj rekli: Zdaj bi se lahko mrtev zgrudil in kaj bi bilo? O tem se Vam niti ne sanja, ker se ničesar, pa ničesar ne bojite. Pišete menda, ali ste odvetnik?«

Gospod se je presedel tri pedi bliže in nastavil oči nekako na sredo med pasom in ozko, čisto okroglo brado gosposdične.

»Kaj, ko bi se Vam danes, ko je, kakor pravite, vse mokro, kaj ko bi se Vam danes kaj pripetilo? Kakor sem rekel in ste mi pritrdili: zgodi se lahko vsak dan. Pojdiva bliže in priznavja si, da je ravno danes tisti dan, ko je nesreča najbližja, ko Vas že vse »čaka«, kakor pravimo — ali Vam ne zledeni kri pri tej misli? Le preudarite: sedlo mokro, konj spolzek, obleka težka in toga, zrak poln drobnega vodnega prahu, mogoče je že ta ali ona svetilka ugasnila, konjar slabe volje, konj nervozen in brez takta — ali Vas spričo takega računa ne oblije zona?«

»Ne, trikrat ne. Vidite, kako se borim, Vi kruti gost. Že se me lotevate, že se mi zajedate v meso — sunek in otresla sem se Vas. Ne, trikrat ne. Še nikdar nisem tako dobro delala, kakor bom nočoj. Občinstvo me še ni videlo tako drzne, kakor bom danes. Drzna, da, drzna. Moj Vlah je z menoj, konjar si žvižga od dobre volje, ravno nad mano ne bo dežilo. Skozi obroč bom pšicnila

ISKRE.

Nabiram, nabiram, pa ne naberem. Ne naberem v treh dneh toliko, kakor če le enkrat za pol ure stopim med tista tri dekleta. Učiteljeva so, Jasna, Krasna in Iskra, tri slovanska imena. To samo bi še ne bilo v čast mojemu zanimanju, da se tistih treh deklet ne drži nekaj — kako bi izrazil, kar ni ne v očeh, ne v laseh, ne v kretnji, kar pa vzplamti in se utrne, žlahtno gorkoto raz-

kakor žarek — oj, v zraku sem doma. Kaj de, če me že »čaka«, kakor pravite. To so besede, ki si jih skuje strahopetec. A jaz se poženem kvišku — éla, tu sem.«

Oči so ji vzgorele, za hip je splahnila otroškost z njih, vzplamtele so kakor dva bliska.

»Vi prašni zemljan!«

Gospod se je sključil, da bi pobral smodko, ki mu je padla na slamnjačo, in je ostal v tej sključeni legi, vrtajoč z besedo vanjo kakor s svedrcem.

»Pa ali Vas ni nič, čisto nič strah? Morda pa vendar...?«

»Vidite,« je nadaljevala ona veselo, »že ta morda Vas prevrže. Kakšen ste, morebiten mož, da je kaj! Le koj sedite v prvo vrsto, sedež po 5 K. Za drugam niste. Prižgite si smodko — tam je, glejte, zopet Vam je padla na tla — in dajte, da gre mimo Vaših oči točka za točko. Vas še jezdila ne bi, če bi bili konj.«

Gospod se ni dal omajati. Dvignil je obrvi, oči so se mu hladno lesketale.

»Meni se kar zdi, da Vas danes ne smem izpustiti. Človeku je včasih dano, da sluti naprej...«

»Vaših slutenj meni mar! Če bi Vas še dolgo poslušala, bi mi začele na nosu rasti očali. Toda zdravi, ljubi mož, to je moja postaja.«

Vstala je in se brhka, kakršna je bila, zazibala na prstih od pete do temena.

»Kaj, že izstopate? Tisoč sreč Vam želim, lahka Vam ježa danes ponoči.«

Zavrtela se je in se s svojo drobno prtljago pod pazduho ozrla nazaj.

»Vaših sreč ne morem rabiti. A hvala Vam. Vi ste me danes poživili. Kadar Vas ugledam v parterju s smodko v ustih, z očali na nosu, neverno strmečega vame, veste, da se sprožim kakor vzmet na konja.«

Gospod je pritisnil čelo na šipo in stmel za njo.

Krilo je brlinknilo v vetru, ko je skočila s stopnice, vitka in lahka je stopila z dežja na peron.

livajoč po vsem telesu, brž, ko si tri besede izpregovoril ž njimi?

Na travniku so in bijejo žogo. Tujih otrok ni zraven. Solnce jim prožema lahke obleke, od golih rok se odbija kakor od trdega kamna. Vzklikajo, kot da duše streljajo pod nebo, trava ne more zakriti divne gneče za žogo in zopet žogo...

»Jasna!«

Odzove se točno kot jek.

»Skoči sem!«

Že mi je pri kolenu in razpaljenih lic strmi vame.

»Povest mi boš povedala, pa ne žalostne.«

»Ej, vesele ne vem, bogme, da ne. Vsaka žalostna je vesela, če jo pogledaš od pravega konca.«

»Poskusiva!«

»Poskusiva. — Tam za tistim krajem, kjer žabe regljajo,« tako se začne vsaka Jasnina povest, »je živel kralj, ki je imel sina. Sin se je odpravljaj v svet in kralj mu je rekel: Pojdi, kamor hočeš, le na en kraj ne smeš. Tisti kraj pa je tamintam. Če stopiš nanj, gorje ti in boš vedel. Če pa ne stopiš in greš mimo, bova živela zdrava in vesela do moje in tvoje starosti. Sin je šel in je prišel na tisti kraj. Kaj misliš, ali je stopil nanj?«

»Mislim, da ne.«

»Nič, stopil je in je jeknilo iz zemlje, zavpilo in zajokalo. Tam je ležala pokopana njegova majka, žena očetu njegovemu, ki jo je oče kruto in skrivoma umoril.«

»Pa kako naj gledam to povest, da bo vesela?«

»Glej jo, kakor hočeš.«

In že je kita v zraku in dvoje bosih nog bije ob hrbet.

Oblak presenči travnik, a žarek se mu ukrade med prste in posije sestri Krasni naravnost na čelo. Krasna se vzpne in odbije žogo s polnimi prsi.

»Krasna!«

»Hoj učenjak, ali tuhtaš kaj modrega?«

»Nič ne tuhtam, povesti čakam.«

Kakor žarek se mi ulije čez cesto.

»Ali najnovejšo?«

»Najnovejšo.«

»Čakaj, da se oddahnem. Tako. — Ko so sovražniki rušili zidovje zelo starega mesta, so našli globoko v zemlji zakopane tri reči treh najlepših mestnih deklet. Prva je zakopala vanjo svoje lase, da bi jih ne onečastil sovražnik, če bi morala služiti v tuje kraje. Druga je zagrebla vanjo svoje srce, da bi ga ne prebodla puščica, če bi

morala v robstvo v sovražnikov ostrog. In tretja, kaj praviš, kaj je zagrebla tretja?«

»? —«

»Tretja je zgnetla v zemljo listek, na katerem je bilo zapisano: Tukaj sem vzela kosček zemlje, na kateri sem stala, ko sem še bila svobodna in ponosna in mi ni nihče smel blizu razen Boga samega.«

Zazrla mi je bistro v oči in vzletela. Nogi sta se ji prožili kakor dvoje vzmeti, trava je v velikih kolobarjih pljuskala okoli nje.

Zdaj si dobim še Iskro. Iskra je najmanjša, najtišja, iz oči se ji kar zapored utrinjajo celi šopi zvezd.

»Iskra!«

Veter mi puhne v obraz vonj zrelih visokih trav, za njim mi plane Iskra naravnost v naročje.

»Ali se je kaj zgodilo?« je vprašala.

»Nič se ni zgodilo. Ali imaš kaj zame?«

»Povest hočeš?«

»Povest hočem.«

»Pa bodi, ker si ti in je še nihče ne ve. A vedi, da se ti bo takoj poznalo, če jo izdaš. — Nekoč je živel škof, ki je imel čudovito lepe oči. Nekoč je živel vojščak, ki je imel grozno trdo srce. Nekoč je živela devotica, ki je imela najmilejši glas daleč naokoli. Škof je umrl, na njegovem grobu leži jezero. Vojščak je umrl, na njegovem grobu rase gaber. Devotica je umrla — kaj pa je tam?«

»Tice prepevajo dan in noč.«

»Tam je tak molk, da se zjoče vsak, kdor pride tja.«

»Kako se mi bo poznalo, če jo izdam?«

»V oči te bo sram, če boš govoril o škofu, srce ti bo zastalo, če boš govoril o vojščaku, glas se ti bo utrgal, če boš govoril o devotici.«

Držal sem jo čez pas, v naročje pritisnjeno. Zdajci se je vzpela nazaj, vrgla glavo s kitami vznak in zavrnila v nebo.

»Juhu, obtičala je.«

Ozrl sem se in resnično: žoga je planila iz travnika v nebo in — trenutek seve — obvisela pod oblaki kakor črn ptič.

SLUTNJA.

Vračal sem se domov.
Drevo, ki so ptiči v njem gnezdili,
so okléstili.

Stopinja mi je obstala.
Slišal sem, kako je v srcu slutnja
vztrepetala.

Jos. Lovrenčič.